

Sarajevo, 15.10.2020. godine

Broj: I-202/20

VLADA FEDERACIJE BIH
(N/R FADIL NOVALIĆ, PREMIJER)

FEDERALNO MINISTARSTVO PROMETA I KOMUNIKACIJA
(N/R DENIS LASIĆ, MINISTAR)

PREDMET: Prijedlozi Udruženja poslodavaca FBiH na tekst prijedloga Uredbe o izmjeni Uredbe o naplati naknade za korištenje autoceste A1

Poštovani,

Udruženje poslodavaca FBiH je zaprimilo poziv za dostavljanje primjedbi i sugestija na tekst prijedloga Uredbe o izmjeni Uredbe o naplati naknade za korištenje autoceste A1 koji je objavljen na web stranici Federalnog ministarstva prometa i komunikacija. Izmjene Uredbe podrazumijevaju samo uvođenje novih dionica i cijena za iste, međutim analizirajući odredbe Uredbe došli smo do zaključka da je neophodno mijenjati i druge stvari, a ne samo dodati nove dionice. S tim u vezi, u nastavku su komentari i prijedlozi Udruženja poslodavaca FBiH.

I - U Uredbi o naplati naknade za korištenje autoceste A1 ispravno primjeniti princip određivanja cijene cestarine za klase vozila koji se se utvrđuje kao $K1:K2:K3:K4=1:2:3:4$

Analizirajući odredbe Uredbe o naplati naknade za korištenje autoceste A1 utvrdili smo da se nije ispravno primjenila trenutno važeća formula za izračun cijene cestarine po kategorijama vozila i da se odstupilo od člana 6. Pravilnika o sistemu naplate cestarine na autocestama, brzim cestama i objektima s naplatom u FBiH ("Službene novine FBiH", br: 53/15). Pravilnik propisuje da se odnos cijene cestarine za navedene klase vozila utvrđuje kao $K1:K2:K3:K4 = 1:2:3:4$.

Odstupanje ćemo prikazati na jednom primjeru dionice Sarajevo - Zenica, BNM Lašva gdje je trenutno:

I kategorija 4.0 KM

II kategorija 8.5 KM

III kategorija 12.5 KM

IV kategorija 17 KM

Koristeći formulu $K1:K2:K3:K4 = 1:2:3:4$ cijene za ovu dionicu trebale bi biti:

I kategorija 4.0 KM

II kategorija 8.0 KM

III kategorija 12.0 KM

IV kategorija 16.0 KM.

II - Smanjiti iznos cestarine za najmanje 15%

Molimo vas da u skladu s vašim nadležnostima smanjite iznos cestarine za najmanje 15%, a razloge za to navest ćemo u nastavku.

- Uporednopravna analiza zakonodavstava zemalja iz okruženja pokazuje da je u Federaciji BiH cestarina znatno skuplja nego u zemljama okruženja i zemljama EU.

U Federaciji BiH cestarina po pređenom kilometru u prosjeku za prvu kategoriju vozila iznosi 0,12 KM, za III kategoriju iznosi 0,35 KM, a za IV kategoriju iznosi 0,50 KM.

U Republici Srpskoj cijena cestarine po kilometru iznosi **0,09 KM**. U Srbiji se cestarina plaća u iznosu od **0,035 eura po kilometru (0,06 KM)**, U Makedoniji se cestarina po pređenom kilometru plaća u iznosu od **0,020 eura (0,04 KM)**, a u Turskoj se cestarina plaća u iznosu od **0,039 eura po kilometru (0,076 KM)**.

Od zemalja EU uzet ćemo primjer Grčke gdje iznos cestarine po pređenom kilometru iznosi **0,045 eura (0,09 KM)** i Italiju gdje iznos cestarine po pređenom kilometru iznosi **0,05 eura (0,10 KM)**.

Uporedili smo jednu dionicu autoputa u Hrvatskoj (Zagreb - Zdenčina), čija je dužina 27 km sa dionicom puta u FBiH (Sarajevo - Zenica, BNM LAŠVA) čija je dužina 26.7 km. U Hrvatskoj vozila III kategorije na pomenutoj dionici puta plaćaju 17 kuna (**oko 4,40 KM**), a vozila IV kategorije plaćaju 29 kuna (**oko 7,50 KM**). U FBiH vozila III kategorije na pomenutoj dionici plaćaju **9,5 KM**, a vozila IV kategorije **13,0 KM**.

Kao primjer ćemo uzeti i Njemačku koja ima 13.100 kilometara autoputa, a čija izgradnja se finansira od poreza na vozilo koji plaća svaki vlasnik automobila, a cijena zavisi od zapremine i ekološke podnošljivosti. Država je od tog novca onda obavezna graditi i održavati sve prometnice, od cesta i autocesta do željezničkih tračnica i osigurati plovnost rijeka i kanala. Cestarinu u Njemačkoj plaćaju samo vozila čija je masa iznad 7,5 tona. Cijena po kilometru manja je nego u FBiH i iznosi između **9,3 i 26,1 centi u zavisnosti od klase vozila, mase i broja osovina**. Vozila čija je težina ispod 7,5 tona, kao i autobusi u Njemačkoj su oslobođeni plaćanja cestarine.

Naglasit ćemo da u BiH pored obaveze plaćanja cestarine, prema Zakonu o akcizama postoji obaveza plaćanja akcize na naftne derivate plus obaveza plaćanja putarine kao vrste indirektnog poreza u iznosu od 0,15 KM po jednom litru proizvoda za puteve i 0,10 KM za izgradnju autoputeva.

Također, svaki vozač prilikom registracije motornog vozila dužan je da plati tzv. „putarinu“, koja u zavisnosti od snage vozila iznosi od 25 do 250 KM.

I pored svih navedenih plaćanja čija sredstva bi se namjenski trebala trošiti za autoceste i puteve, u BiH trenutno imamo samo 208 km autoputa, od čega je u FBiH 102 km, a kvaliteta cesta je jako loša.

- Smanjenje cijena cestarine ujedno će značiti i povećanje prihoda.

Manja cijena cestarine znači i više vožnje autocestama. Tako naprimjer, teretna motorna vozila trenutno najčešće koriste autocestu samo u jednom pravcu, i to kad voze teret, a u drugom pravcu, kada voze prazni, koriste regionalne i magistralne ceste, da bi izbjegli korištenje autoceste i plaćanje cestarine, čije učešće u cijeni prevoza nije zanemarivo. U slučaju smanjenja visine naknade, vozila bi koristila autocestu u oba pravca, i tako bi se povećao broj prolaza autocestom.

Također, očekuje se da će u naredne dvije godine biti izgrađene dvije trećine koridora Vc, što ujedno znači više vožnje i prihoda od cestarine.

- Ukoliko bi se smanjila cestarina povećala bi se konkurentnost privrednika, jer su privrednici u FBiH u znatno nepovoljnijem položaju od privrednika iz država iz regiona i država EU.

- Naš prijedlog je u skladu sa Direktivama EU - Direktivom 1999/62/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. juna 1999. o naknadama koje se naplaćuju za korištenje određenih infrastruktura za teška teretna vozila i Direktivom 2006/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. maja 2006. o izmjeni Direktive 1999/62/EZ o naknadama koje se naplaćuju za korištenje određenih infrastruktura za teška teretna vozila.

- Na kraju ćemo naglasiti da smo svjesni činjenice i neophodnosti izgradnje autoputeva, ali teret izgradnje ne smije biti samo na korisnicima istih, već bi se on trebao finansirati iz Budžeta i drugih izvora. Privrednici su opterećeni brojnim nametima i davanja poslodavaca su ogromna, stoga bi se trebalo povesti računa o rasterećenju kroz smanjenje cijene cestarina i sa priča o rasterećenju preći na djela i donijeti konkretne mjere. Jedna od naših članica za cestarinu je u toku 2019. godine izdvojila 50.600,00 KM za dopunu sredstava na ACC tag uređajima, a u toku 2018. godine 59.400,00 KM, što pored brojnih nameta i obaveza prema državi predstavlja veliko opterećenje.

III - Ukoliko se ne prihvati naš prijedlog za smanjenje cestarine molimo vas da uputite Autoceste Federacije BiH da u skladu sa članom 6. Uredbe o naplati naknade za korištenje autoceste A1 donesu Odluku o smanjenju naknade za korištenje autoceste za 15%, jer trenutne okolnosti u FBiH izazvane pojavom korona virusa i cjelokupna situacija u FBiH u potpunosti to opravdavaju.

Shodno navedenom, molimo vas da razmotite naš prijedlog i u ovom veoma teškom vremenu za poslovanje, kojem je doprinijela i pojava korona virusa, donesete mjere za rasterećenje privrede u vidu smanjenja cijena cestarine.

Srdačno,

Direktor

Mladen Pandurević